

Vármegyei Közélet

(SZOLNOK-DOBOKA)

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP. A SZOLNOK-DOBOKA VÁRMEGYEI SZÖVETKEZETT PÁRTOK HIVATALOS LAPJA.

XXXIII. évfolyam.

7. szám.

Dés, 1908 február hó 13-án.

Megjelenik minden csütörtök reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rákóczi-ház.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Felölös szerkesztő: **Dr. BENE FERENC.**

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona. Fél évre 5 kor

Egyes szám ára 20 fillér.

A képviselőválasztásról.

Ezen a czimen a mult számunkban megjelent vezércikkünkhöz további fejtegetéseket fűzünk.

Az el nem koptatható, ki nem sajátítható elméletek hivei gyanánt őszinte óhajunk az: vajha, az ékesszólásnak s a fegyelmezett logikának fokozott erejű eszközeivel bírnánk; vajha, szavunkat a viharba belesüvöltő menydörgés érczes erejével lennének képesek felruházni, hogy a józan és objektív igazság meggyőző érveivel helyes merdebe tereljük a pártszenvédélyek hevében elcsúrt-csavart kérdéseket!

Az a kívánságunk: vajha, szavaink ereje elhatolna választó-kerületünk minden egyes szavazó-polgárának lelkéhez, benső, jobb és igaz meggyőződéséhez, s akik öntudatos értelmiségük, distinguált politikai érzékük, vagy kiváltságos társadalmi helyzetük révén a tömegek irányítására hivatják, e fejtegetések benső igazságától áthatva járulnának a választási urna elé, legszentebb polgárjogaik gyakorlásában!

Jól tudjuk, hogy a jogok e tényleges gyakorlása közepette más motívumok döntik el rendszerint a választások sorsát; de tiszteljük és megbecsüljük alkotmányos jogainkat azzal, hogy azt az elvek harcában kifejtett erőpróbák eredményén akarjuk gyakorolni. Tisztelettel meghajlunk minden argumentum előtt, mely az elvek összemérésével a komoly és becsületes felfogásból, az objektív értelmezésből fakad, s a helyes ellenvéleménytől meggyőzve elsőkül ismerjük el azoknak erejét és igazságát!

Amde, amíg egyoldalú, sőt erőszakolt mesterséges felfogással állunk szemben,

addig az eszme és toll ereje el nem landolhat ügyünk szolgálatában s mindazoknak, kik a jövődők konszolidált épületének fölemelésén akarnak munkálni, gondolatlanul és érzéssel egyaránt kötelességük dokumentálni bárminő esetleges kialakulással szemben is, hogy a kerület politikai prestigejének és jellegének megállapítása körül tőlük telhető igyekezettel, benső kötelességüknek a maga idején és helyén mindenkor megfelelni törekedtek.

Mi is ezek közé akarunk soroltatni. Tehát öntudatos munkánk közepette nem ejthetnek minket tévedésbe sem a kortes-plakátok sokatmondó hangulatos kijelentései, sem a demagog-rhetorika hangzatos és hatást vadászó frázisai, de még a nagy nevek varázsa sem kápráztat el annyira, hogy szemünk elől tévésszük a kerület politikai multjának okszerű irányelveit — mert állandóan rajta tartjuk kezünket a helyi közéleti követelmények úterén; tudjuk, érezzük azt mindenkor, hogy hol van a tulajdonképeni helyes irányzat, minők és melyek a valódi politikai szükségletek, amelyek szerint a kerület jövő sorsának igazodnia kell.

A multkoraiak során azt fejtegettük, hogy a koalíció kereteiben és ennek *tartama* alatt, mint a vármegyei szövetség pártok sajtóorgánuma legalább is a függetlenségi párttörekvésekkel egyenjogúnak és egyrangúnak tartjuk az alkotmánypárt zászlóbontását. Sőt az adott helyi viszonyok közepette ez utóbbit amannak fölébe is helyezük. De nem ismerjük el azt az álláspontot, amely minden más figyelemreméltó okok elvetésével a maga részére kizárólagos jelleget követel, midőn az erre alkalmas kibontakozási alap teljesen hiányzik!

Az alkotmánypárt, mint ilyen a helyi koalíció szervezeti egységét meg nem bontotta, méltányos igényeivel előtérbe nem nyomult; sőt készséggel deferált eddigelé is mindenkor a pártközi megállapodásoknak; ennek a Betegh Imre egyhangú megválasztása a legfényesebb bizonyítékát képezi.

A vármegye ellenállási mozgalmaiban Betegh Imre után gróf Eszterházy Gyula mellett Barcsay Tamás volt az, aki valóban elismerésre méltó áldozatkészséggel szolgálta az alkotmányos kibontakozás törekvéseit. Miután Betegh Imrét elvei fenntartásával kerületünk az általa vallott pártprogram alapján egyhangulag ruházta fel mandátumával — Gróf Eszterházy Gyula pedig, akivel szemben hasonló okokból szintén készséggel deferált volna az alkotmánypárttal azonos elvet valló választók csoportja, — kifejezetten is kitért a felajánlott közbizalom elől: tehát misem méltányosabb, minthogy az érdemekben sorozatosan következő ama férfiú zászlója alá és politikai elvei köré csoportosuljon a kerületi koalizált választók zöme, aki magát a legválságosabb időkben kitette az előre látható vereségnek, a biztos bukásnak, habár az a bukás akkor diadalszámba ment, s a vereség a hatalmi túltengés végvonaglásának utolsó kitérését jelentette!

A pártközi megállapodás még áll, a koalíció szervezkedésének véghatár napja még be sem következett és ime nem mi, s nem az alkotmánypárt az, amelyik megkerüli a feltételeket!

Egy kerületet nem lehet csak úgy egyszerűen felülbélyegezni s besorozni a pártkerületek inventariumba. Majd megnyilat-

TÁRCZA.

Dés város közléte a XVIII. század elején.

Irtá: Dr. Lukinich Imre.

— A „Vármegyei Közélet” eredeti tárczája. —

IV.

Erkölcsei élet. Büntetések.

A városi polgárság vallási és erkölcsi életét a mult századok közfelfogása nem tekintette magánügynek, melyet szabályozni senkinek sem áll jogában, hanem közügynek, melyet a városi hatóságnak hivatalból kell ellenőriznie. Az akkori társadalom felfogása a polgárok erkölcsiségében látta a város fenmaradásának s fejlődésének biztosítékát, s viszont a polgárok laza erkölcsiségének tulajdonított minden természeti csapást, háborút, inséget, pestist stb., melyet Isten büntetésképpen mér a városra. A városi magistratus tehát csak a város érdekeit védte polgárai vallási és erkölcsi életének szigorú ellenőrzésével, a vétségek kemény megbüntetésével. Ebben a szerepében azonban nem a megtorlás, hanem a javításra való törekvés vezette; az enyhítő körülményeket mindig tekintetbe veszi, elve lévén, hogy az igazságot irgalmassággal kell szelidíteni. Ott azonban, hol visszaesést, javíthatatlanságot, nyilvánvaló rosszakaratot tapasztalt, kiméletlen volt, a mi különösen azon

erkölcsi vétségeknél feltűnő, melyek manapság még csak rendőri kihágásoknak sem minősíthetők. Pl. a *káromkodás*nál.

Dés város 1669-iki constitutióiban a következőket olvassuk: „Az kik az Istennek tíz parancsolatjával, sem ez világ törvényével semmit sem gondolván, amaz Isten ellen való rut szitkoknak nemeivel, ördögadta teremtette és ezekhez hasonló, több Isten ellen való káromkodó szitkokkal szitkozódnak, homály nélkül megbizonyosodván, az olyanok halállal büntetessenek az artic. szerint. Az kik pedig lelkeződnek, az olyanok toties-quoties den. 25 = huszonöt pénzzel büntetődjenek, vagy ha fizetni nem akarnak, kalodában, vagy nyakvasban veretessenek és ott pironkodjanak“. Ezt a szigorú büntetést, mely tehát halállal bünteti a káromkodást, később enyhítik, mint a dési magistratus 1722. febr. 7-én hozott határozatából látható. „Lévéen — ugymond — nemes városunkban mind az gazda emberek, de kivált az szolgálarend között, kik sem az Istennek, sem az nemes haza törvényében megirt kemény büntetéssel nem gondolván, az Istennek szentséges nevét gyakorta megkáromolják és az Istennek itéletit s bosszúállását egész városunkra leszállani siettetik; melyre nézve közönséges megegyezésből concludáltuk, hogy a modo in posterum akár gazda, akár szolga, vagy jövény az Istennek szentséges nevét megkáromlani meghallatik, minden törvénybeli processuson kívül, házaknál vagy utcán in facto delicti keményen megpálcáztatik. Hasonlóan az idegenek is, akár korcsomákon vagy utcákon

káromkodnának, in facto delicti kemény büntetéseket el nem kerülik“.

E határozatok betartatása a városi hadnagy feladata volt, kinek, mint hivatalos közbizalmi, minden visszaélést a magistratus, vagy az egyházi consistorium tudomására kellett hoznia felelősség terhe mellett. Ezért figyelmezteti az 1712. jul. 26-iki consistorium Derecskei István hadnagyot, hogy az ecclesiának a káromkodók ellen hozott végzését foganatosítsa, mert ha az tűnnék ki, hogy ő azokra nem sokat ad, „az ecclesia büntetésit el nem kerüli“. (Egyházi levél.) A város jegyzőkönyveiben lapozgatva, bőségesen akadunk káromkodási perekre, bizonyosságául annak, hogy a hadnagyok igyekeztek megfelelni kötelességüknek. Lássunk néhányat.

1718 márczius 4-én Csatári Istvánné s a tizedes vallomásából kiűnt, hogy Csatáriné „tisztességes asszonyemberhez nem illő esküvésnek formájával megesküdt és ördög adta-val szitkozódott. Azért azon cselekedetiért (első vétke lévén) . . . mox et de facto a piaci nyakvasba verettetik esteiglen, ezután verificálódván, több Isten ellen való helytelen esküvése, szidalmazása, annál inkább káromkodása, a piacon megpálcáztatik.“

1726. márcz. 14-én Balog János paraszt jobbágy személy a vásári sokadalom alkalmával másokkal összeveszvéen, Isten ellen való káromkodó szitkokkal: *hunczfut teremtettével, adtával* szitkozódott. Ezért arra ítelték, hogy — első vétke lévén — mások okulására a piacon azonnal keményen megpálcáztassék és a nemes városból kiűzessék.

1727. május 19-én Czigány Palkót, Váradí Já-

kozik maga a kerület s határoz hovátarozandósága tekintetében!

De azt kérdezzük itt közbevetőleg: hol volt eddig a kerület függetlenségi párt szervezete? Nem most alakult meg az incidentáliter hevenyészetten a választási campagne beharangozásával?

Hát az egyidejű szervezkedés nem épen annyira jogos lépés-e a koalíció ama pártja részéről is — értjük az alkotmánypártot — amely legközelebb áll a kerület által harmincz éven át követett politikai irányzathoz s amelynek a kerületben általában súlya, talaja és gyökere van?

Ezekben a kérdésekben már a felelet is benne van! Igen, a koalíció állíthat hivatalos jelöltet, illetve a kerület jelöltjét hivatalos jelöltjének elfogadhatja! Más hivatalos jelöltet nem ismerünk, nem ismerhetünk, vagy ha a koalíció keretein belül álló egyik párt jelöltjét ilyenek elfogadjuk, ugyanakként kell elfogadnunk a másikat is.

Ezek szerint a dolog tehát úgy áll, hogy a koalíciónak, mint elfogadott és érvényben álló pártszövetkezethez e dési kerületre hivatalos jelöltje nincs! A pártok a maguk részéről állítottak hivatalos jelöltek, vagyis úgy a függetlenségi, mint az alkotmánypárti jelöltek saját pártjuk elismerte, autorizálta, győzelmük érdekében agított, buzdit. . . . a többi azonban a választók dolga!

Ezeket akartuk még tisztázni és ezek után bizvást tekintünk a hétfői választás elé!

Elektoz.

VÁRMEGYE.

* **Közig. bizottság.** A vármegye közig. bizottsága havi rendes ülését folyó február hó 10-én délelőtt 10 órakor tartotta meg Gr. Wass Béla főispán elnöklété alatt. A közig. ügymenet az alispán jelentése szerint fennakadást nem szenvedett. Tüz eset hat községben volt. A kár 6354 kor. Külföldre szóló ütlevel január hóban kiadott 117 drb nagyobb részt Romániába. A kir. tanfelügyelő havi jelentése rendesen jelzi, hogy a magyar nyelv tanítása nem mindenütt folyik kielégítő eredménnyel s ezekből a hol e tekintetben közömbösséget vagy hanyagságot tapasztal, kiméltetlenül fog eljárni. A vármegye közegészségügye a főorvos jelentése szerint január havában csak nagyon keveset javult. Az állategészségügy változatlanul gyenge. Az adóbefizetés majdnem minden adónemnél kedvező volt.

nosné jobbágyát „sokszori teremtettével való káromkodása“ miatt kegyelemből nem a piacon, hanem a nemes tanács házában az udvaron keményen megpálcázták, azzal a figyelmeztetéssel, hogy „ha többszöri Isten ellen való káromkodási jönek világosságra, kivált adtával, teremtettével való káromkodási, az nyelve vágattatik ki“.

1728. november 12-én Gál Márton perli Varga Jánost, hogy ez őt „tüzes ördög adtával, kutya leremjen a lelkében, görbe eb ágyában születettnek“ káromolta. Itélet nem maradt fenn.

1729. márcz. 4-én Lőcsei József hadnagy perli Balog Mártont, ki több alkalommal „ördög koma, kutya koma, tüzes lobogós, lánczos menykő teremtettével és adtával“ káromkodott. Mivel először hallották káromkodni, arra itélték, hogy „az piacon közönséges helyen keményen megpálcáztassék, ecclesiát kövessen“; ha másodsor is káromkodáson kapják, ugyanez a büntetés éri, harmadszor azonban „kövel verettetik agyon“.

1736. április 20-án Lőcsei József perli Balog Zsigmondot, ki „Isten ellen és a nemes haza törvénye ellen hallatlan és irtóztató káromkodásokat tött s papjainkat és ecclesiánkat tüzes menykővel üttette, elmondván azt is, hogy a tatár hajtsa el és rutul teremtettévé sokféle káromkodásokat tett; kívánja tehát, hogy halállal büntessék s a perköltségeket vagyonából fedezzék. Itélet nincs.

1738. június 6-án a hadnagy perli Snajder Salamont, ki „a szent pünkösti ünnepek első napján Isten és nemes haza törvénye ellen irtóztató káromkodásokkal káromkodott, ördögadttával, kurucz kutya teremtettével, lelkével s egyéb mocskos

Választási mozgalmak.

Megindult hát a választási küzdelem a két jelölt között. Mindkét képviselőjelölt teljes erővel száll sikkra a dési kerület mandátumáért. E helyen csak az események száraz regisztrálására szorítkozunk. Vasárnap február hó 9-én tartotta meg mind a két képviselőjelölt a programbeszédét a választópolgárok előtt. Nagyon természetes, hogy az ilyeszerű események egy kissé felkavarják a különben csendes városunk életfolyását.

Erős havazás közepette indult ki a pályaudvarra a szánok sokasága az érkező képviselők fogadására. A függetlenségi párt részéről az országos központ öt országgyűlési képviselőt küldött le a függetlenségi párti jelölt Gaál István támogatására és pedig Dr. Bene István, Kecskeméthy István, Irsay József, Pataky László és Dr. Vertán Endre országgyűlési képviselőket, míg az alkotmánypárti Barcsay Tamás érdekében az alkotmánypárt Moskovitz Iván képviselőt küldötte ki.

A függetlenségi képviselőket Dr. Gogomán Antal a függetlenségi párt elnöke üdvözölte, kiknek nevében Dr. Bene István sepsiszentgyörgyi képviselő, lapunk felelős szerkesztőjének édes testvérbátyja válaszolt rövid pár szóval. Hosszu kocsi-sorban vonultak be az érkeztettek a városba.

Délelőtt 11 órakor a Csizmadia szinben tartotta meg Gaál István programbeszédét. A gyűlést a pártelnök nyitotta meg, majd felkérte Dr. Bene Istvánt, az érkeztett képviselők doyenjét, hogy intézzen pár szót a gyűlésen résztvevőkhez. Óriási lelkesedés és szűnni nem akaró tapsvihar fogadta Dr. Bene Istvánt, felolvasta Kossuth Ferencz pártelnöknek a dési választókerülethez intézett nyílt levelét, s kérte a polgárokat, hogy a függetlenségi zászló alá sorakozzanak. Majd Gaál István tartotta meg programbeszédét, mely a függetlenségi programbeszédék közismert elveit tartalmazta. A megjelent országgyűlési képviselők mind felszólláltak a függetlenségi jelölt érdekében. Egyedül Irsay József felszóllalása volt mentes minden jóízűléstől, s az értelmesebb közönség a kortes beszédet e nagyhangon előadott frázisait mosollyal fogadta.

Délután az alkotmánypárti választópolgárok a vármegyeház dísztermében gyülekeztek, s a nagyterem és a karzatok teljesen megteltek.

Pontban 2 órakor bevonult Hatfaludy József az alkotmánypárt elnöke, aki megnyitva a gyűlést, üdvözölte a szép számú választókat és köszönetet mondott Moskovitz Iván országgyűlési képviselőnek megjelenéséért.

Kiforrott és kipróbált, hazafiságban megedzett jelölt, Barcsay Tamás nevével bontottunk lobogót, mert a nemzeti küzdelemben Barcsay Tamás tanúságot tett hazaszeretetéért. Javasolja, hogy a jelöltet Gönczi Ferencz tanfelügyelő, Gajzágó László főjegyző és Rösner Gusztáv mérnököl álló küldöttség hívja meg a gyűlésre.

Néhány pillanat mulva zajos éljenzés jelezte, hogy Barcsay Tamás megérkezett.

Az elnök üdvözölte néhány szóval és felkérte programbeszédét megtartására.

szókkal is illetvén sokakat“. Az itélet szerint hallált érdemelne, tekintve azonban, hogy vádolt katonaviselt ember, megkegyelmeznek életének, de keményen megpálcáztassék.

1739-ben Lőcsei József hadnagy azzal vádolta Liszkai Benjamingot, hogy „ő kglme nagy Isten ellen való káromkodásokkal, ördög és ebadttával s teremtettével és ismét adtával káromkodott légyen“. Ezért halállal kellene büntetni, de a tanács irgalmasságot akarván vele gyakorolni, arra itéli, hogy „a nemes város piacában közönséges helyen és alkalmatossággal a kalodában hóhér által keményen megpálcáztassék s annak utánna Isten és a szent ecclesiát, melyet megbotránkoztatott, az Isten házában kövessen meg“. Mielőtt azonban az itélet végrehajthatnék, vádolt vegyen követ kezébe „s feje felibe emelvén háromszor kiáltssa“, hogy „azzal való agyonveretésre lött volna méltó, ha a tek. nemes tanács atyai gratiája nem accedált volna“. Liszkai Benjaminon azonban a büntetés nem fogott. A következő évben ismét káromkodásért állt a magistratus előtt, mely kegyelemből arra itélt, hogy „a város piacában hóhér által pelengérben megpálcáztassék“ s a városból száműzessék, hóhér által kikisértetvén a városról, azzal a figyelmeztetéssel, hogy „soha ezután sem nemes Dész városán, sem határan ne találtsassék“, mert valahányszor megfogják, a hóhér mindannyiszor megpálcázza s a városból kikergeti.

1745. június 25-én Foglár Jánost „Isten és a haza törvénye ellen ördögadttával, teremtettével való káromkodása“ miatt 50 páczaütésre itélték, mely büntetését szombati napon a piacon kellett ki-

A programbeszéd.

Barcsay Tamás általános figyelem közepette, a következő beszédét mondotta:

Tisztelt Polgártársaim!

Jól tudom, hogy mindeddig semminemű tevékenységgel sem érdemeltem ki azon megtisztelő bizalmat, melylyel Dész város választókerülete kitüntetett engem akkor, midőn képviselőjelöltjének felszóllt.

Engedjék meg, hogy mielőtt programbeszédemhez fognék, első sorban hálasan köszönjem meg ezen megtisztelő bizalmat, valamint azon szives jóindulatot, melyet megjelenésükkel kegyesek voltak nekem jelenben is előlegezni.

Jelen politikai helyzet lehetetlenné teszi, hogy igénybe ne vegyem az önök türelmét és pár percze legalább vissza ne tereljem figyelmüket a közelmultra, mely a mai állapotokra is gyakran oly visszás helyzetet teremtett.

A multban ugyanis egy kisebbség nemzeti harczáért nem lehetett a többség jogait szaporítani, de egy többségnek, mely nemzetellenes kisebbség ellen kénytelen fegyverkezni, jogot adhatunk arra, különösen akkor, midőn előtünk áll a választási reform, mely a legmesszebbmenő jogokkal ruházza fel az állampolgárokat, szemelött tartva az ezer év óta uralkodó magyarság érdekeit.

Már az 1848-iki törvényhozás az arányos adózást méltányos követelményeivel tervezte megvalósítani, mi sem természetesebb, minthogy éppen ez a kormány, a koalíció kormánya a régi rendszer elavult formáinak, nemzeti szempontok és arányos közszükségletek szerint való átújítását tűzte ki.

Az adóreformok sarkalatos és szociális iránya az, hogy első sorban a kisebb existenciák terheín legyen könnyítve és ezt a követelményt van hivatva szolgálni a progresszivitás, mely az adók összevetelének igazságosabb, arányosabb elosztását jelenti.

A földadónak 5 százalékkal való csökkentése, a jövedelmi adó progresszivitása, mentesítése a 600 koronás létminimumnak, leszállítása a III. osztályu kereseti adónak ez mindmegannyi könnyebbitést jelent a közteherviselés terén.

Az iparfejlesztés előmozdítása a koalíció kormánya jutása idején tevékenységének egyik első gyümölcse volt.

Az iparfejlesztési törvény, mely hatalmas utat nyit a magyar ipar megeremtésére, mely leghelyesebb ut és melyen haladnunk kell az önálló magyar ipar és kereskedelem megvalósítására.

A kis ipar helyes és célirányos fejlesztése azok a segédeszközök, melyekkel az önálló gazdasági berendezkedés vágyát megvalósíthatjuk.

En keresni fogom az összeköttetést az illetékes tényszókkal, hogy minden alkalmat megragadhassak Dész város öntudatos iparos polgárainak jövőben való produktív föllendítésére.

Végül uraim nem térhetek ki a tisztviselők anyagi, erkölcsi és társadalmi helyzetének kérdése elől.

Ugyanis az utóbbi pár évtized alatt a régi birtokos nemesi középosztály szerencsétlen birtokpolitika, válságos gazdasági viszonyok követke-

állania. Ez a büntetés azonban nem sokat javított rajta. Ugyanazon év november 12-én erkölcsstelen élete, de főleg káromkodásai miatt ismét a magistratus előtt állott, azzal vádolotva, hogy többek között azt mondotta: „néki az Isten is csak annyit parancsol, mint a felesége“. Ezért arra itélik, hogy „feje hóhér által elüttessék“.

E szigorú itéletek azonban nem korlátozták a káromkodást, miért is 1748-ban a gubernium utasítja a városi magistratusot, hogy az Isten káromlók ellen kiméltetlenül alkalmazza a törvény szigorúságát. Ez a magistratus itéletein meg is látszik.

1748. januárius 19-én Fogarasi Józsefet, ki „Isten ellen való ördög, menkő és disznó adttával, teremtettével való káromkodásokban elegyítette magát“, s azonfelül erkölcsi élete sem volt kifogástalan, arra itélt, hogy „megkövetkeztessek s halállal büntettessek“. Fejérvári alias Kécszináló Istvánt pedig (1750. jan. 16.) rágalmazásért, lövöldözésért s kövel való hajgálózásért, leginkább azonban „Isten ellen való s embereket irtóztató káromkodásaiért“ félelvi tömlőcbüntetéssel sújtja és pedig úgy, hogy „az alatt a piacon háromszor 50—50 páczaütésével keményen megverettessek“. A botbüntetés, kivételkép a pénzbiroság maradt továbbra is a káromkodás büntetésé.

Említettük, hogy a magistratus itéletében az enyhítő körülményeket mindig figyelembe vette s ott, hol reménye volt a javulásra, gyakran megelégedett a reversalissal, vagyis a vádolt azon, tanuk előtt tett nyilatkozatával, hogy soha többé káromkodni nem fog, ellenkező esetben kész elviselni a törvénytábla büntetését: a halált. (Folyt)

tében kihaló félben van és helyét egy új réteg foglalta el, mely társadalmi életükben előkelő helyet biztosított magának.

Az állami tisztviselők anyagi helyzete a fizetés-rendezés jelenlegi állapotában csak fél megoldást jelent.

A törvényhatósági és a csak most befejezett ügyészi és bírósági szervezetekben, nemkülönben az állami és magánvasutaknál keresztülvitt fizetés-rendezéseken kívül sok kérdés áll előttünk.

Első sorban a szolgálati pragmatika kérdése, a köztisztviselők hitelviszonyainak rendezése, ezek mind olyan dolgok, melyekkel a közeljövő munkásságának még le kell számolnia.

Ezek a kérdések azok, melyek legközelebről kötik le figyelmemet és az igen tisztelt választó polgártársak érdekelt tagjai minden téren számíthatnak mindenkor odaadó és lelkes munkásságomra.

Mint az alkotmánypárt tagja, rendíthetetlen híve vagyok gr. Andrássy Gyulának, ki a kormány összes tagjainak feltétlen bizalmát bírja és ki a nemzeti ellenállás alkalmával, amely kitaró erővel védte az alkotmány épségben maradását, épp oly bölcs tapintatossággal és becsülettel munkával dolgozik a haza függetlenségének kiépítésén.

Lelkes éljenzés hangzott fel, amikor Barcsay befejezte beszédét.

Utána Moskovitz Iván az oláhobai kerület országos képviselője, az alkotmánypárt nagytudású tagja állott fel szólásra.

Köszönöm — ugymond — Önöknek azt a szíves és meleg fogadtatást, melyben részesítettek és amely alkalmat ad nekem arra, hogy az országos alkotmánypárt feladatát ismertessem. Igen helyesen mondotta Barcsay Tamás t. barátom, hogy nem foglalkozhatunk a jellel anélkül, hogy a multat ne vizsgáljuk, mert a közelmúlt adta meg az országos alkotmánypárt hivatását, ez a mult adja meg a jelentőségét és az a jelen tartja fenn az alkotmánypártot, amely anélkül, hogy ábrándok után futkosna, minden önérdék sutbadobásával, a veszélyeztetett alkotmány biztosítására törekedett.

Mi érezzük és tudjuk a veszélyt és ezért nem a messzeségben keressük ábrándokat, hanem a veszély helyére sietünk. Ezt a hivatást vállalja magának az alkotmánypárt, amely az 1905. év elején disszidens-csoport név alatt volt ismeretes és amelynek az volt a célja, hogy az országot visszatérítse a rendes alkotmányos élet útjára. Bátran és büszkén valljuk, hogy hívek maradtunk ama törekvésünkhöz, hogy az ország népének boldogságát, az ezredéves Magyarország védősánczain belül szerezzük meg. E feladat tiszta intenczióját nem kell igazolnunk. A munkánk még nincs befejezve. Pillanatnyi béke ez csupán, mert az erődeink még nincsenek felépítve, megalapozva és nekünk még tovább kell dolgoznunk, azok felépítésén munkálkodnunk. Nagy feladatok állanak előttünk. De azért megbecsüljük mi a függetlenségi zászlót, megbecsüljük mi annak híveit és azoknak lelkesedését. Hogy bár együtt dolgozunk, mégsem olyadunk össze, annak az oka, hogy nekünk még az alkotmány megerősítése terén nagy hivatásunk van. — Nem is akarok én a párharczok közepette polemikát folytatni, mert hiszen minden hazafias munkában együtt vagyunk. Ezért ne keressünk egymásban mást, csak a hazafias érzést és ne gyűlöljünk senkiben mást, mint a hazafiatlanságot. Egymást meg kell védenünk.

Majd Barcsay Tamás programbeszédével foglalkozik részletesebben, végül azzal bejezi be beszédét:

Az alkotmánypárt minden magyar érdeknek, minden szociális érdeknek szószólója. Erősítsék meg azok taborát Barcsay Tamással, akik az alkotmány védelméért küzdöttek és eleget tettek kötelességüknek.

Moskovitz beszédét nagy éljenzés kísérte. Ezután Kühbacher Ferencz takarékpénztári igazgató szólalt fel.

Bár sokan vagyunk — ugymond — e teremben, de akik itt vannak, csak töredéke azoknak, akik Barcsay Tamás zászlója alá sorakoznak. A küzdelmünk nem lesz meddő, biztos győzelem reményével indulhatunk a harcra. Politikailag kiforrott egyén kell, hogy képviselje a dési kerületet. Ilyen ember Barcsay Tamás, akit szívvel-lelélekkel üdvözöl mint egyszerű polgára a városnak s akinek neve győzelmesen fog kikerülni a választási harczból.

Rámutat arra, hogy ebben a nemzetiségi kérdésben a magyarság mindig a 67-es politika elvei köré csoportosult. Kiméltelen őszinteséggel bírálta a nemzeti kormány által végzett munkálatokat, s kimutatta, hogy a fennálló politikai viszonyokkal számolni kell, a mint ezt a függetlenségi párt is teszi, midőn 48-as elvek hangoztatása mellett 67-es politikát csinál. Majd a polgárság hazafiaságára apellál, s hangoztatja, hogy ne akarjunk jobb hazafiak lenni, mint Andrássy Gyula gróf és Széll Kálmán. Végül lelkes szavakban kitérőre hívta fel a polgárságot. Kühbacher beszédét nagy tetszéssel fogadta a közönség.

Utána Bene Ferencz lapunk felelős szerkesztője tartott hangulatos, szép beszédet, amelyben kitérőre arra is, hogy bátyja a másik tábor segítségére jött el. De ő nem ismeri a mi viszonyainkat és ő, aki

szinmagyar városban él, nem tudja, hogy itt a nemzetiségek közé beékelve, milyen politikát kell követnünk.

A sorsnak különös játéka, hogy akihez a testvéri szeretet érzése köt, ide került közénk, de ebből nem lehet semmiféle messze menő következményeket levonni, mert ő nem ismeri a viszonyokat.

Válaszol azokra a támadásokra, melyeket Irsay József a délelőtti ülésen ellene felhozott. A nemzeti ellenállás idején végzett becsülettel és önzetlen munkásságára hivatkozik, a mikor is az ellenállás vezetőinek nemcsak bizalmát, de teljes elismerését is kivívta, s ilyen körülmények között hazafiasság kérdésében összehasonlítást tenni a maga hátrányára nemcsak senkinek meg nem enged, de kereken visszautasít.

Majd a vármegye politikai magatartásának okait ismertette, s végül lendületes beszédben a polgárok bizalmát és támogatását kérte Barcsay Tamás részére.

Dr. Bene beszédét hatalmas ováció fogadta.

Majd ismét Moskovitz Iván képviselő kért szót s felolvasta egy az ülés közben érkezett táviratot, melyet Széll Kálmán, az országos alkotmánypárt elnöke küldött a dési választókerületnek, s a melyben meleg hangon, szép szavakkal üdvözli a választókerületet az alkotmánypárt megalakulása alkalmából és Barcsay Tamás melletti kitérőre buzdítja a választókat. A sürgöny így hangzik:

Moskovitz Iván

országgyűlési képviselő úrnak

Dés.

Az alkotmánypárt nevében add át üdvözlétemet Barcsay t. képviselőjelölt úrnak mai programbeszéde alkalmából; szíveskedjél egyúttal a programbeszéd meghallgatására megjelent híveinknek köszönetemet tolmácsolni azért, hogy eljöttek azon képviselőjelölt támogatására, a ki a mi elveinket vallja; lelkes kitérőre kérek ügyünk nevében és óhajtom, hogy az minél szebb sikerre vezessen. Széll.

A sürgöny felolvasását a választók nagy éljenzéssel fogadták s Moskovitz Iván indítványára a táviratot a most megalakult alkotmánypárt jegyzőkönyvében örökítik meg.

Hatfaludy József elnök indítványozza, hogy Széll Kálmánt táviratilag üdvözöljék, s a gyűlésről a következő táviratot küldötték el.

Országos Alkotmánypárt

Budapest.

Barcsay Tamás alkotmánypárti jelöltünk mellett impozáns lelkesedéssel tömörült választók gyűlése a tegnapi napon megtartott programbeszéd alkalmából hálás köszönettel vette tudomásul a párt központjának Moskovitz Iván képviselő úrhoz küldött meleg hangú táviratát, valamint lelkes támogatását, a mely mellett jelöltünk zászlóját biztos diadalra juttatni reméljük.

Hatfaludy József
pártelnök.

Végül a pártelnök megköszönve a polgároknak a megjelenést, a gyűlést bezárta.

A polgárság lelkesen megéljenezte Barcsay Tamást, Moskovitz Ivánt, mire rövidesen szétoszlottak.

A délutáni vonattal az érkezett vendégek elutaztak.

A megindult választási harcz előreláthatólag a Barcsay Tamás győzelmével fog végződni.

HIREK.

— **Eldül a vármegye.** Az emberek reszkette néznek össze és mindenki didereg. De nem a hidegtől. Oh nem! Ellenkezőleg, a kétségbeesítő félelemtől, mert a helyi könyvtőrszert remeke, a magát függetlenségének jelző sajtóorganum végítéletet dörög a vármegye fülébe. A végítélet harsónáját Rónai Sz. Lajos fujja! El fogja csapni a főspánt, az alispánt, a bányanagyot, a kis és a nagy és az összes apró szenteket és eldűti az egész vármegyét. Iszonyatos ember, félelmes ember, nagy ember ez az ember. Nem reszkettek mikor kiolvassák ezt a nevet: R. Lajos? Oh irgalom atyja, ne hagyj el!

— **Eljegyzés.** Minden egyéb értesítés helyett tudatom, hogy leányomat Neudörfer Irént Gross Adolf úr eljegyezte. Öv. Neudörfer Mórné.

— **Iskolalátogatás.** A kir. tanfelügyelő és kir. tanfelügyelősi tollnok január hóban a következő iskolákat látogatta meg: Kecsedén a gör. kath. felekezeti és az állami iskolát. Előbbi iskolában most van először okleveles tanító. Volt tanítója, Bótha János Kecsedszilvára tette át működési tereumát. Nem okleveles léte az azonban a közög. bizottság által itt is a tanítástól eltiltatott. Némában a gör. kath. iskolánál működő nem törvényes tanító a tanítástól szintén eltiltatott.

Széplakon és Kendilónán a gör. kath. iskolai épület és tanterem megfelelő. Magyarderzsén a gör. kath. iskolánál a tanítói állást még csak most töltötték be. A pánczélcsehi és szótelki felekezeti iskolaépület nem megfelelő, a cserneki nem eléggé, a réczekeresztúri, dobokai ref. és a vajdaházi gör. kath. iskola épülete megfelelő. A magyar nyelv tanítási eredménye csekély kivétellel általában nem kielégítő.

— **A dési ref. egyházmegye** f. hó 8-án tartotta rendkívüli közgyűlését Pap István esperes elnökelete alatt. A közgyűlésnek kiemelkedő momentum a Retegi Sándor egyházmegyei főgondnoknak ünnepélyes eskütétele volt. Főgondnok, esküje után, tartalmaz s az egyház javának munkálását ígérő programbeszédet mondott. Aztán bevették a hivatali esküt öv. Szabó Károlyné sz. Bartók Ida dési ref. isk. tanítónőtől, bekebeleztek az egyházmegye papi testületébe Pap Lajos m.-láposi (új) lelkészt. Majd, a most életbeléptetett új törvények értelmében Ferenczi Endre egyházi gondnok mellé választottak egyházmegyei tanácsosokat és tanácsbírákat: Biró Antal, br. Inczedy Ádám, Biró István, dr. Kustár Gyula, Veress Imre, Bárdy Géza világi, Nagy József, Szakács Ferencz, Pap Lajos, Csákány Gyula, Máthé Gyula, Nagy Imre lelkészek személyében; aztán megválasztották az egyházmegye ügyészét: dr. Bene Ferenczet; egyházmegyei világi főjegyzőt: Biró Antalt, aljegyzőt: Daday Istvánt és tanügyi előadót: Szabó Györgyöt. Majd a hivatalos eskü bevételét után, áttértek az egyes ügyek intézésére. Ebből legnevezetesebb s érdekes hozzászólásra alkalmat adó volt a némai, kecsedi, hosszufalusi és somkúti 1. egyházközségek anyasítására vonatkozó ig. tanácsi leirat. Ez évben a némai egyházközség anyasítása történik meg, aztán sorra jön a többi. Délben a közgyűlés tagjai Retegi Sándor főgondnoknak voltak vendégei a Hungária külön termében. Pohárköszöntőkben nem volt hiány. Pap István esperes a főgondnokot, a főgondnok vendégeit stb. köszöntötték fel. Biró Antal egyházm. világi főjegyző báró Bánffy Dezső főgondnokról emlékeztetve meg, annak hatása alatt üdvözölő sürgönyt küldöttek ő méltóságához.

— **Fehérneművarró tanfolyam.** A T. Sz. M. V. E. által öt hónapra tervezett fehérneművarró tanfolyam ünnepélyes megnyitása február hó 15-én d. e. 9 órakor lesz a felsősétaléren levő polgári olvasóköri nagy termében, az egyesület elnöke gróf Wass Béla és a női osztály elnöke gróf Wass Béláné jelenlétében. Az egyesület vezetősége ez uton is felhívja a tagokat és a tanfolyam hallgatóit, hogy a tanfolyam ünnepélyes megnyitását minél nagyobb számban szíveskedjenek megjelenni.

— **Általános tandíjmentesség engedélyezése.** A vallás- és közokt. miniszter a kápolnokmonostori állami el. iskolának a folyó tanévtől kezdődőleg általános tandíjmentességet engedélyezett.

— **A tanítástól tiltott egyének.** A vármegye közigazgatási bizottsága Kriszta János drágavilmai, Kriszta Miklós dálnoki gör. keleti, Vajda László záha-kápolnai, Mundrás János búzai, Bota János kecsedszilvási. Ávrám Viktor bődi, Papp János némai, Demeter Emilia szükerék-tóthfalusi, Máté Vazul magyarderzsei és Petrisor Péter románfalva-frinkfalvi gör. kath. elemi iskolai tanítót, illetve tanítónőt a tanítástól eltiltotta.

— **A konfirmáltak egyesületének** folyó hó 9-én tartott felolvasó-estélyéről ez alkalommal is a legnagyobb elismeréssel kell megemlékeznünk. A fehér plakátok délután 5 órára hívták össze az érdeklődőket, de már előbb, hivataln vendégképpen, ijesztő hóvihar jelentkezett, s a vármegye-ház díszterme mégis zsúfolásig telt meg előkelő közönséggel. Ez a jelenség az elmúlt estélyek dicsérete. Az ötödik est műsorát szépen sikerült karéneke vezette be. A kart Szabó György dírgálta. Két énekszámot adtak elő, s különösen a műsört befejező ének: A csónakos, melynek dala is könnyebb, érthetőbb, általános és nagy tetszést aratott. S hogy az éneknél maradjunk, itt emlitem meg Kepri Teréz szereplését is. Valósággal ünnepelte a közönség. Becker Tavasz dalát, utána Abt „Erdei áhitat” cz. dalművét énekelte. Nagy gyakorlata van s iskolázott hangját különösen a magasabb fekvésű áriákban művészettel kezeli. Egy népdalt is énekel s Bokor József dalaiból kettőt. Zongorán kísérte: dr. Siorbán Vilmos. Talán kevesen figyelték meg, hogy a kíséret milyen gyönyörű játék volt. Oly díszkrét és finom, hogy minden akkordjával teljesen az énekhez simul s meglepő színezést s összhangot adott. Perczekig tartott a taps s a negyedik ujrát csak nehezen lehetett elkerülni. A Siorbán dr. játék előtt szép sikert aratott zongorázásával Ferenczy Karola. Székely Imre kiváló zeneköltőnek egyik — kissé kuszált kompozíciója — darabját adta elő. Játéka biztos volt és precíz, a nagy újrázásra ráadásul adott kis csárdásban finom érzés nyilvánult. Lelkesen és sokáig tapsolták. Utána Szilágyi Rózika szavalt. A nagy terjedelmű költői elbeszélést meglepő figyelemmel hallgatta a

közönség s a romantikus történetet ügyes hangsúlyozásával ugyszólván láthatóvá tette a szavalt. Szintén igen sok tapsot, nagy sikert aratott. Magát a felolvasást Bagosi Károly tanár tartotta. A szükséges egoizmus által határolt altruizmusról szólt. Tétéleit világosan és jól megmagyarázta, úgy, hogy az egyszerűbb elem sem vonhatott le helytelen konsekvenciákat. Az estélyről a közönség igen jó hangulatban s elégedetten távozott.

— **Vasúti zenekar estélye.** A szamosvölgyi vasút műhelyi zenekara f. hó 8-án tartotta meg hangversenyével egybekötött táncmulatságát. Ez alkalommal is bebizonyosult, hogy a gondosan összeállított műsor és a zenekar iránti érdeklődés fokozódott a közönség részéről, mert a vármegyeháza díszterme teljesen megtelt; s az est a leglátogatottabb és legsikerültebb mulatságok közé sorozható. A műsor minden egyes pontját nagy figyelemmel hallgatta végig a közönség s minden egyes szám végén tapsviharral adta tetszésének kifejezését. Az első szám Galgóczy István Dalkoszorúja volt, melynek szobaleányt előadása dicséretére válik a zenekarnak. A második szám: „Valami kis hibája van” című francia vígjátékot egy izben már látuk, de az ügyesen rendezett előadást szívesen és fokozott érdeklődéssel nézte a közönség. *De Lussan André* orvost *Gersmann Béla*, *Cecille* nejét *Szénássy Ius*, *Balancourt* magánzót *Keller Sándor* és *Nanett* szobaleányt *Redle Idus* adta elő. Valamennyien igen ügyesek voltak szerepeikben s szeretnők, ha hasonló működésükkel többször is látnók. Galgóczy sikerült és ismert Clarinet variációját következett ezután. Aztán Szénássy Kata éneke keltett általános elismerést, ügyesen kísérte zongorán Szénássy Illus. Azután Daday J. víg monológja volt, mely nagy sikert aratott. Két eredeti magyar népdalt adott elő ezután a zenekar. Szinte meglepetésszámba megy ennek a fiatal zenekarnak nagyarányu haladása. Látszik is, hogy vassal dolgoznak, de vasakarattal és szorgalommal tanulnak is a tagok. Igen jól sikerült az első négyes, a melyhez a zenekar „Repülő pillangók” című darabot játszotta oly szabatosan, hogy végig teljesen kifogástalan volt. Minden esetre kiváló dicséretet érdemel *Galgóczy István* karmester fáradságot nem ismerő lelkes tanításáért. Az ügyerkölcsileg, mint anyagilag szépen sikerült mulatságért az elnök a rendező-bizottság, s különösen ennek elnöke, *Szénássy Istváné*, aki már számtalanszor adta tanujelét fáradhatatlan munkásságának a nemes munkában. Az estély anyagi elszámolását a jövő számban adjuk.

— **Esküdszék.** A dési kir. törvényszék február hó 6-án tartott ülést az idej első esküdszéki ciklus megtartása tárgyában. Az ülésen Dr. Koller Kálmán törvényszéki elnök elnököl, a bírák részéről Almay Ferenc és Sófávi Lajos törvényszéki bírák és Malachowszky László törvényszéki jegyző vettek részt. Az ügyészséget Jaczkovits Iván kir. alügyész képviselte. Az ügyvédi kamara nevében Dr. Horváth Emil jelent meg. Kisorsoltattak rendes esküdtettek: Aján Lukács kereskedő Szamosujvárt, Izsáky K. Gábor bankpénztáros Dész, Szabó Ferenc kereskedő Somkerék, Szentkirályi Iván gépész Betlen, Szabó Lajos ifj. gazd. intéző Felsőszöcs, Burdea János földbirtokos Kísjenő, Gyárfás Albert ev. ref. lelkész Betlen, Sófávi Károly ev. ref. esperes Retteg, Hirsch Kálmán szeszgyáros Somkerék, Kovács Jenő körjegyző Nagyiklód, Vékony Ferenc ny. főszolgabíró Dész, Czetz Arthur birtokos Dész, Kovrig Albert földbirtokos Dész, Horváth János birtokos Galgó, Farkas Aurél körjegyző Középfalva, Kühbacher Ferenc bankigazgató Dész, Klein Jakab földbirókos Szinye, Wachsmann Ede dr. bankigazgató Betlen, Daday István polg. isk. tanító Dész, Kovács Gábor ev. ref. lelkész Szentmargita, Gönczy Mihály czukrasz Szamosujvár, Flórián Gerő nagybirtokos Apanagyfalu, Fogarasy Márton hasznobérlő Kabalapataka, Császár Ferenc birtokos Dész, Dömötör János főgimn. tanár Szamosujvár, Dr. Pap Gusztáv városi tanácsos Szamosujvár, Nagy Benedek igazgató-tanító Dész, László József útmeister Magyarlapos, Weér Dezső nagybirtokos Csicsókeresztúr, Kempf Iván kádár Dész. Pótesküdtetk: Farnos Tamás timár, Fülöp Sándor lakatos, Grádovits György ügyvéd, Novák Béla erdőmester, Jakabfi Lajos v. mérnök, Kanyó Antal kereskedő, Dr. Miksa Lívius ügyvéd, Weinberger Lajos adóírszt, Turbucz Imre vm. aljegyző és Zorger Rafael mészáros dési lakosok. Az esküdszéki ciklus márczius hó 9-én veszi kezdetét és tart márczius hó 15-ig.

— **Az állami népoktatási intézetek után járó nyugdíjárulékok miként való fizetése és kezelése tárgyában a közigazgatási bizottság f. évi 232. számú határozatában akként intézkedik, hogy az 1908—9. tanévtől kezdve a tanítói (óvónői) állások után előírt 24 koronás, valamint a 30 filléres országos tanítói nyugdíjárulékok — utóbbiak megállapított átalányban az 1903/4—1907/8. tanévi tankötelesek átlagszámítását véve — összegét a gondnokságok (óvoda felügyelő-bizottságok) az évi költségvetés szükségleti oldalán egy összegben kötelesek felvenni és azt befizetési könyvecské és elszámolási nyugta mellett mindig január hó utolsó napjáig az illetékes kir. adóhivatalhoz egy összegben befizetni tartoznak. Ahol a tanintézet vagy állomás szervezésekor a község a járulékok fizet-**

tését magára vállalta, ott a község ugyanarra az időre az elvállalt összeget a gondnokság pénztárába befizetni. Ha a község elvállalt kötelezettségének eleget nem tesz, a sürgős behajtásért a gondnokság köteles a közigazgatási bizottsághoz fordulni, aki a vármegyey alispán útján késedelem nélkül intézkedik, hogy a község vállalt kötelezettségének azonnal eleget tegyen. A nyugdíjintézet járulékok 1909 január 1-től a gondnokságok terhén fognak nyilvántartatni. Azokat a tanulókat, akikről a 30 filléres járuléka a tanév január havának végéig minden eljárás pontos betartása mellett sem lesz behajtható — és azon járulékok az iskolamulatszói bírságpénzekből sem fedezhetők — igazolt vagyontalanság esetén a 30 fillérek befizetésétől a közig. bizottság 1-1 tanévre felmentheti. A felmentettek azonban a tényleg járóknak egynegyedét meg nem haladhatja. A határozat III. része az átmeneti intézkedéseket tartalmazza.

— **Körestély.** A „Dési zsidó ifjusági egyesület” február hó 9-én fényesen sikerült körestélyt rendezett, melyen a város és a környékbéli zsidóság igen nagy számban jelent meg. A körestély műsorát dr. György Zsigmond gim. tanár nyitotta meg egy érdekes felolvasással, mely Lesing egyik kevésbé ismert drámáját „Die Juden”-t ismertette, Weinberger Vilma néhány dalt énekelt el sok közvetlenséggel s az éneket Sélgi Szeréna cimbalmon kísérte sok tudással. Ágai Andor joghallgató egy humoros monologgal nevette meg a hallgatóságot. Hirsch Ferenc joghallgató „A hamis tanu” cz. melodramát szavalta el érzéssel, míg a zongora kíséretet Hirsch Luisa szolgáltatta biztos játékkal. Lustig Terka, Farkas Endre: „Csipkerózska” c. költeményét adta elő kedvesen. Befejezésül Lebovits Mór joghallgató a Boca kesergőjét játszotta hegedűn Tüköri Laura zongora kísérete mellett. Az utolsó számot a közönség zajos tapsal honorálta. Majd tánc következett, mely a legjobb hangulatban reggel 5 óráig tartott. A körestély az egyesületnek 217 kor. 50 fillér bevételt eredményezett.

— **Hótakarítás.** A mult hét vége felé nagy mennyiségű hó esett le. Majdnem teljes három napon át szakadatlan esett a hó vastag pelyhekben, s az uttetet és a járdákat hatalmas hó réteg borította el. A járdák eltakarítását a közönség a napfény olvaszó erejére és az enyhe időjárásra bizza. Sehol nem takarítják le a járdákról a havat, s a rendőrség is hiába adja ki az üdvös rendelkezéseket a hó eltakarítására vonatkozólag, a közönség nem veszi komolyan. Most pedig, hogy az időjárás hidegekre fordult, a hó erősen ráfagyott a járdára, s oly sik lett, hogy alig lehet járni. Igen üdvös lenne, ha már a köztisztasági szabályrendelet életbe lépne, hogy ezek a mizeriák megszűnjének.

— **Pályázat ösztöndíjas helyre.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a polgárosított magyar határőrvidék tanulmányi alapjaiból rendszeresített ösztöndíjjárlomások közül az 1907—8. tanév kezdetétől két, egyenként évi 240 K-ás állomás polgári-, földmives-, felső ipar-, iparművészeti- és felső kereskedelmi iskolai tanulók részére. Csakis olyan tanulók folyamodványai jöhetnek figyelembe, akinek szülői a magyar határőrvidék kötelekébe tartoztak és ezen körülményt hitelesen igazolják. Jó magaviseletet és előmenetelt igazoló mult tanévi iskolai, szegénységi, jelen tanulmányukat igazoló és fenti jogosultsági bizonyítványanyal felszerelt, magyarul szerkesztett helytelen kérvényüket f. évi márczius hó 15-ig a kir. tanfelügyelőséghez terjesszék be.

— **Köszönetnyilvánítás.** A „Dési zsidó ifjusági egyesület” nevében ezuton mondok hálás köszönetet Barcsay Tamás úr ömeltóságának, hogy az egyesület részére jegy megváltás címén 40 koronát adományozni szives volt. Dész, 1908. február hó 10-én. Klein Miksa az egyesület elnöke.

— **Fegyelmi eljárás.** Dész város polgármestere Politzer Lajos városi állatorvos ellen fegyelmi eljárást indított hivatalos kötelezettségének elhanyagolása miatt. A fegyelmi eljárás során a polgármester igen sok szabálytalanságot talált, főleg olyanokat, melyek igen könnyen a fogyasztási és a városi adójövedékek kijátszására vezethetnek. A fegyelmi eljárásról a polgármester közelebről tesz jelentést a képviselőtestületnek.

— **Nyilvános köszönet és nyugtázás.** A Dési Polgári olvasókör által folyó január hó 25-én rendezett táncmulatság alkalmából jegyeiket megváltották és felülfizettek: Gróf Wass Béla 20 kor., Illosy Jenő 8 kor., Szongot Jakab 8 kor. Komjáthszeg Testvérek 5 kor., Vásárhelyi Boldizsár 5 kor., Redle József 4 kor., Gaál István 3 kor., Keller Sándor 3 kor., Scher Antal 3 kor., Hegyi Mihály, Balló Károly, dr. Bene Ferenc, ifj. Izsáky Antal, Szénássy Ferenc, Jakabfy Lajos, Várady Károly, Balla József, Sántha Angélu, Almásy Károly, dr. Koller Kálmán, Pruner Albert, Haragay János 2—2 koronát, Fischer Lajos, Müller Dániel, ifj. Aradi Károly, Bálint Sándor, Rácz Gábor, Wnberger József, Czász Erő, Varga Márton, Benyovits Károly, Etédy Endre, Polónyi Sándor, Jagamos János, Bizják Bálint, Klein Jenő, Balázs Samu, Kiss Károly 1—1 koronát. Összesen 101

korona. A kör elnöksége ugy a fenti adományokért, mint a rendező-bizottság, különösen dr. Bene Ferenc ügyvédjelölt és lapszerkesztő, Farkas Endre, és Boros Gyula kir. honvéd hadnagy, valamint Korzitska Vilmos és Fülöp Sándor urak közreműködéséért őszinte köszönetét fejezi ki. Göczi Károly pénztárnok.

— **Tolvaj boltiszolga.** A szamosvölgyi vasuti fogyasztási szövetkezet kezelje február hó 6-án panaszt tett a rendőrségnél, hogy a szövetkezeti boltjából állandóan tűnnek el a legkülönbözőbb árucikkek. A tett feljelentés alapján a rendőrség rögtön bevezette a nyomozatot, s rövid két nap alatt a tettest Székely Sándor, másnéven Kolosi Sándor, a szövetkezeti bolti szolga személyében ki is nyomozta, s letartoztatta. Két nap alatt a rendőrség rendkívül sok tárgyat szedett össze, a mit Székely összelopkodott. A tolvaj éppenséggel nem válogatott a tárgyakban. Lopott bajuszkenőstől kezdve egészen a sáfránig, vagy a konyakos üvegektől kezdve végig egészen a harisnya kötő-kig mindent. A mi csak ellopható volt, azt a bolti szolga ellopta, s özvegy édes anyja lakásán tartotta elrejtve. A bizonyítékok sulya alatt aztan beismerő vallomást tett. A rendőrség most abban az irányban is nyomoz, hogy a vasuti személypénztár kifosztását is nem-e Székely Sándor követte el egyedül, vagy társaival. Itt említjük meg, hogy a rendőrségen beszerettek egy dactyloskopia készüléket, s az ujjlenyomat felvételeket Nagy István r. alkapitány eszközöli.

— **Az „Egészségügyőr”** című Fodor G. Géza szerkesztésében és az „Egészségügyőr irodalmi vállalat” kiadásában eddig havonta egyszer, ezen-tul havonta kétszer (10 és 25-én) megjelenő közegészségügyi szaklap, melynek állandó melléklete a dr. Bród Miksa sz.-főv. gyermekorvos által szerkesztett „Gyermekszoba” című gyermek-egészségügyi lapocska, f. hó 15-én megjelent első számával a második évfolyamba lépett. A valóban hasznos, hézagpótló tartalmas lapot t. olvasóink szives figyelmébe ajánljuk, mert ezen lapnak egy intelligensebb családban sem szabad hiányoznia. A lap sok érdekes és fontos közleményei közül megemlíjük a következőket. Először írta dr. Donáth Gyula egyetemi tanár, a „Klinikai füzetek” főszerkesztője. — Vörheny és a főváros, írta dr. Feleký Sándor sz.-főv. tisztii orvos. — A nő a közegészségügyben, írta Vidéky Apollonia az Orsz. Közegészségügyi Egyesület Hölgyosztály elnöke. — Formalin a levegőben, írta dr. Dévay Mór sz.-főv. tisztiorvos. — Tifusz Meránban, írta (—y—z.) melyet legközelebb közölni is fogunk s egész sereg vegyes, külföldi hírek, kérdés és feleletek, irodalom. Az állategészségügynek egész külön rovata van, melyet Gergely Miklós állatorvos vezet, szintén érdekes közleményekkel. Melléklete a „Gyermekszoba” című kis lap, mely hasznos és különösen az anyáknak igen tanulságos dolgokat tartalmaz a gyermekek egészségügyére vonatkozólag. A főlap 20, a melléklet 16 oldal terjedelmű. Előfizetési ára egy évre 5, fél évre 2 korona 50 fillér. A „Gyermekszoba” egy évre 2 korona. A lapot a szerkesztő és kiadó-hiv. igazgató programja vezeti be, melyben rámutat a szerkesztő azokra a visszafizetésekre és arra a nemtörődömségre, amelylyel nálunk hazánk legfontosabb ügye a „Közegészségügy” kezeltetik.

— **Mulatság Csákgorbón.** A csákgorbói olvasóegylet folyó évi februárius hó 15-én, saját pénztára javára, zártkörű táncmulatságot rendez. Belepti díj: személyjegy 2 korona, családjegy 4 K.

— **Törvénykezési naptár.** A dési kir. törvényszéknél a következő bünyői főtárgyalások tartatnak: 1908. évi február 19-én Pap János, Simon Todor Morár ellen, távirtda rongálás vétségért. Bíró István és 5 társa ellen, magánosok elleni erőszakért, Csobánkán Józsefné ellen, gondatlanságból okozott emberölés vétségért. Nagy János a Sándoré ellen, sulyos testisértésért. Bárány János ellen, hamis tanúzásra reabírni törekvés büntetéseért. 1908. évi február 21-én: Marosán János fogoly és 6 társa ellen lopásért. Brics Gerászin ellen, lopásért. Zsurzs Miklós s társai ellen, lopásért. Ruzs Luka a Mitrofané ellen, lopásért. Gergely Illés s társai ellen, lopásért. Kurucz György és társai ellen lopásért.

— **Hol van a legtöbb bacillus?** Egyes szobák, illetve lakások valóságos fertőző tanyák. Akik pedig azt hiszik, hogy az utca pora nagyobb mennyiségű bacillust tartalmaz, azok csalódnak. Az utca sokkal kevésbé veszedelemes, mint pl. a templom. Graziani dr. megvizsgálta Pádua utcáinak porát és külön megvizsgálta Pádua husz templomának porát. Megállapította, hogy 1,630.000 bacillus van egy utcai köbcentiméter porban. Ellenben a templomi 3.092.000 bacillust tartalmazott mindenik templomban. A színházakra vetette ezután magát Graziani s úgy tapasztalta, hogy ez is veszedelemesebb az utcánál, de sokkal kevésbé, mint a templom. Ugyanoly veszedelemes a kávéház, mint a templom. Graziani ezt ajánlja, hogy szárazon töröljünk le mindent. A padozatot szublimátos fűrészpórral ajánlatos fől-söpörni, de a padokat senki se törölje le zseb-kendőjével, mert könnyen orrához-szájához viszi a fertőző anyagot.

Kiadó: a „Vármegyei Közélet” szerkesztősége.

A „Nagyilondai Takarékpénztár Részvénytársaság” XVII-ik évi rendes közgyűlését

1908. évi márczius hó 1-én délelőtt 10 órakor
az intézet helyiségében tartja meg.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság előterjesztése, kapcsolatban a felügyelő-bizottság jelentésével az évi zárszámadások megvizsgálása tárgyában; ezek alapján a nyeresémfelosztási tervzetnek előterjesztése és a felmentvény megadása.

2. Intézeti és bérház építése.
3. Az osztalék kifizetési határidejének megállapítása.
4. Tisztviselők fizetésének rendezése.
5. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére két tag kiküldése.
Azon t. részvényesek, kik ezen közgyűlésen résztvenni szándékoznak, sziveskedjenek részvényeiket az alapszabályok 14. §-a értelmében a közgyűlést megelőzőleg Nagyilondán az Intézet pénztáránál vagy Désen a „Deési Hitelbank részvénytársaság”-nál letétbe helyezni.

14. §. A közgyűlésen szavazati joggal csak az a részvényes bír, ki részvényeit a közgyűlést megelőzőleg legalább három hónappal saját nevére átíratva s részvényeit még le nem járt szelvényeivel együtt az intézet pénztáránál vagy a közgyűlési hirdetőnyelben e célra megjelölt más helyen a közgyűlést megelőzőleg letétbe helyezte.

VAGYON.

MÉRLEG-SZÁMLA.

TEHER.

	Kor.	fill.	Kor.	fill.		Kor.	fill.	Kor.	fill.
Pénztár	13969	24			Alaptőke	80000	—		
Váltó	456154	61			Tartalékalap	102430	—		
Jelzálog	201068	—			Nyugdíjalap	23040	92		
Kötvény	163147	—			Építési alap	17686	80		
Ingatlan	7023	63			Betét	360307	42		
Óvadék értékpapír	4000	—			Letét	2185	23		
Értékpapír*	13250	—			Folyó	2560	16		
Átmeneti tétel	497	36	859109	84	Óvadék	4000	—		
					Osztalék	172	50		
					Átmeneti kamat	6000	—		
					Viszleszámított váltó	240512	—	838895	03
					Nyeremény			20214	81
			859109	84				859109	84

* 25 drb Rimamurány-salgótarjáni vasmű részvény;
2 drb Magyar pénzüzetek központi hitelbankja r.-t. részvény.

TARTOZIK.

VESZTESÉG- ÉS NYERESÉG-SZÁMLA.

KÖVETEL.

	Kor.	fill.	Kor.	fill.		Kor.	fill.	Kor.	fill.
Betétkamat	16123	62			Áthozat 1906. évről	258	35		
Tartalék, nyugdíj, építési alap kamat	4009	26			Váltó-kamat	33303	92		
Betétkamat adó	1751	06			Jelzálog-kamat	16142	66		
Ház- és jövedelem-adó	2950	73			Kötvény-kamat	17439	57		
Haszonbér	497	38			Jutalék	5340	79		
Irodafentartás	3076	96			Adómentes értékpapír kamat	700	—	73185	29
Tiszti fizetés	8210	—							
Viszleszámított váltókamat	16351	47	52970	48					
Nyeremény			20214	81					
			73185	29				73185	29

Nagyilonda, 1907. évi december hó 31-én.

Horváth Gyula s. k.
pénztárnok.

Ujfalvy Károly s. k.
vezérigazgató.

Móricz Károly s. k.
czéigvezető, főkönyvelő.

Simó Béla s. k.
ig. tag.

Veres Imre s. k.
ig. tag.

Simó Lajos s. k.
ig. elnök.

Dr. Intze Béla s. k.
ig. tag.

Vékony Gábor s. k.
ig. tag.

Megvizsgáltuk, s helyesnek találtuk.

Császár Ferencz s. k.
f. b. tag.

Kertész György s. k.
f. b. elnök.

Móricz Sándor s. k.
f. b. tag.

BUTOR-RAKTÁR ÁTTELJEZÉS

Van szerencsém értesíteni a n. é. közönséget,
hogy a gimnáziummal szemben volt

BUTOR-RAKTÁROMAT

butor-gyáram mellett, e célra átalakított
helyiségbe a törvényházzal szemben fekvő
= SAJÁT HÁZAMBAN =
HELYEZTEM ÁT.

A jelenlegi raktáromon készletben tartok: ebédlő-,
háló- és szalon-butorzatokat, képeket, tükröket,
szőnyegeket, hajlított butorokat és egyéb diszmu-
arukat, melyeket mélyen leszállított áron fogok
árúsítani és kérem a n. é. közönséget, hogy
az árak jutányos voltáról személyesen szí-
veskedjék meggyőződést szerezni.

Uj raktári helyiségemben lehetőleg csak hazai,
de főleg szolid és tiszta, saját készítményű bu-
torokat a legjutányosabb árban bocsátok a n. é.
közönség rendelkezésére.

Tisztelettel
GÁBRE JÁNOS.

Szám: 1869—1907. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX-ik t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közzhírre teszi, hogy a pozsonyi kir. járásbíróságnak 1905. évi Sp. III. 769/3. számú végzése következtében Dr. Hollender Samuel ügyvéd által képviselt Westen P. javára Klein Testvérek ellen 210 kor. 84 fillér s. jar. erejéig 1905. évi szeptember hó 27 én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 2023 koronára becsült következő ingóságok, u. m. lámpa-, butor- és kép-árak, üzleti berendezések nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a dési kir. járásbíróság 1907-ik évi V. 214/9. számú végzése folytán 210 korona 84 fillér tőkekövetelés, ennek 1905. évi július hó 10 napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 85 kor. 86 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Désen a helyszínen közbejövettel leendő megtartására 1908. évi február hó 17-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérnek, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Désen, 1908. évi január hó 19. napján.

Szentpétery,
kir. bír. végrehajtó.

MEGHIVÓ

A Pánczélcehi Takarékpénztár

részvénytársaságnak

Pánczélcehen, 1908. évi márcz. hó 8-án délelőtt 11 órakor

a takarékpénztár helyiségében tartandó

XV-ik évi rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Tagok igazolása, jegyzőkönyv-hitelesítő egyszersmind szavazatszedő-bizottság kijelölése.
2. Igazgatóság, felügyelő-bizottság jelentése, a zárszámadás megvizsgálása és jóváhagyása, a felmentvény megadása és a nyereség felosztása feletti határozat hozatala.
3. 5 igazgatósági és 3 felügyelő-bizottsági tag választása.

Tisztelettel: az Igazgatóság.

Jegyzet. A közgyűlésen csak olyan részvényes vehet részt, ki az alapszabály 12. §-a értelmében a gyűlés megtartása előtt legalább egy nappal részvényét le nem járt szelvényeivel együtt pénztárunknál vagy a Dési Hitelbanknál elismervény mellett leteszi, a letett részvényről kiadott elismervény a részvételre igazolójeggyül szolgál.

Mérleg-számla.

Tartozik. Főkönyv lapszám 91. pénztár 11960.56 kor. 55. ügyvédi előleg 200; 59. Ingatlan és intézeti ház 12019.04; 83. váltó 64978; 84. kötvény 252531; 92. jelzálog 48094; összesen 389782.60 korona.

Követel. Főkönyv lapszám 1. alaptőke 75000 kor. 81. végkielégítési alap 2142; 85. Átmeneti kamat 3159.06; 86. tartalékalap 58000 K. 5% kamat 2900 kor. összesen 60900; 90. részvényesek osztalék 324; 93. hitelezők 57370.31; 94. Betét 174686.55; 87. Vesztes. nyeres. mult évi nyeresemény 546; 1907 évi nyeresemény 15654.68 összesen 16200.68. összesen 389782.60. Pánczélcehi 1907 december 31. könyvelésért Merza Lukács s. k. cégvezető; Filep István s. k. pénztáros; Pánczélcehi takarékpénztár részvénytársaság igazgatósága Bodor Károly s. k. dr. Miklóssy József s. k. Sáhini Lukács s. k. Biró Géza s. k. Jakobi Hirsch s. k. Megvizsgálta és helyesnek találta a felügyelő bizottság Biró Antal s. k. Kovrig Albert s. k. elnök: Gáspár János s. k.

Veszteség- és nyereség-számla.

Tartozik. Főkönyv lapszám 33. jótékony adomány 10 kor., 46. házbér 80., 62 tartalék alap kamat 2900., 74. postaköltség 220; 79. tisztii illetmény 4817; 80 betét kamat 8265.09; jövedelemadó 3683.48; 98 iroda fentartás 925.21; 99 betét-kamat adó 826.52; 27. mérleg mult évi nyeres. maradv. 546; 1907 évi nyereség 15654.68; összesen 37927.98.

Követel. Főkönyv lapszám mult évi nyereség áthoz 546 kor., 23 leírás 24.26. 88-95 kamat, jutalék stb. 37357.72, összesen 37927.98. Pánczélcehi 1907. december 31-én könyvelésért Merza Lukács s. k. cégvezető, Filep István s. k. pénztáros, Bodor Károly s. k. dr. Miklóssy József s. k. Sáhini Lukács s. k. Biró Géza s. k. Jakobi Hirsch s. k. Megvizsgálta és helyesnek találta a felügyelő bizottság. Biró Antal s. k. Kovrig Albert s. k. elnök. Gáspár János s. k.

Hirdetmény.

2-2

Az ev. ref. egyház tulajdonát képező szamosi hajómalom, üzlethelyiségek és egyéb bérlemények e hó 16-án tartandó árverezésen kiadatnak.

Ezekre vonatkozó minden felvilágosítás alólírott szolgál.

Dés, 1908 január 31.

Gücci Károly.

kehlí gondnok.

Sz. 299-908. tkvi.

2-3

Hirdetmény.

Sósmező község tulajdonát képező telekkönyvi általános tagosítás következtében az 1869. évi 2579. sz. igazságügyi miniszteri szabályrendeletre képest átalakítottak s ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, melyekre az 1886. évi 29. t.-cz., az 1889. évi 38. t.-cz. és az 1891. évi 16. t.-cz. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi 29. t.-czikben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatosítottak.

E czélból az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás Sósmező községben 1908. évi március hó 16-ik napján fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak:

1. Az összes érdekelték, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves bevezetésből eredhető kifogásokat jobbizemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2. Mindazok, akik a telekijegyzőkönyvben előforduló bejegyzésekre nézve okadatott előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyamata alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel.

3. Mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okiraik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. évi XXIX. t.-cz. 15-18. és az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5, 6, 7. és 9. §§-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, vagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek.

4. Azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztés kérelmezék, illetve, hogy törlési engedélyt nyilvánítsa végett a bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A nagyilondi kir. bíróság, mint tkkönyvi hatóságtól. Nagyilonda, 1907. évi február hó 2-án.

Dr. Horváth József,

kir. albiró.

Hirdetmény.

2-3

Haszonbérbe adom: minden gazdasági és egyéb épülettel, marha, juh, sertésállomány-nyal, gépekkel és egyéb eszközökkel teljesen ellátott 300 holdon felüli birtokomat, melyhez Kékes községben (járási székhely) egy vendéglő is tartozik, melyre italmérsi jog elnyerése folyamatban van.

Személyes megbeszélés tanyámon levő lakásomon eszközöndő.

Kékes, 1908 február 1.

Némethi Kálmán,

földbirtokos.

A rózsahégyi dülőben mintegy

1-3

5 hold jóminőségű szántóföld eladó

Értekezhetni Ifj. PAPP MIHÁLY

lakatos mesternél DÉSEN, Posta-utca 38. sz. alatt.

Sz. 4859-907 tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A csákgorbói kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Girbován György és Fazakas Kosztán végrehajtatónak Pap Gábor végrehajtást szenvedő elleni 80 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtás ügyében (a csákgorbói kir. járásbíró) területén lévő Paptelke községben fekvő a paptelki 22 sztjkvben A I. 1. 2. 5. 7. 9-12, 15-17. 20-24, 26-29 rsz. 35, 36, 227, 541, 542, 752, 983 985, 1064, 1065, 1109, 1201, 1202, 1320, 1331, 1332. 1385, 121, 122/1, 40, 41/1, 41/2, 1159, 1377, 1495, 1496, 241/b, 306/b, 976/b, 1215/b, 1216/b, 1217/b hrsz. a felvett ingatlanokból a B 10 u. Pap Gavriila jutalékára az árverést 673 kor. 28 fillérben ezennel megállapított kikialtási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanokra az 1908. évi február hó 27. napján délelőtt 8 órakor Paptelke község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában megjelölt árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Csákgorbón, 1907. évi decz. hó 8. napján.

A csákgorbói kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság.

Lányi

kir. albiró.

Eladó háztelkek!

A parcellázás alá kerülő postakerten keresztül nyitandó s a Kossuth Lajos-utczát a Rózsa-utczával összekötő új út két oldalán, 8-10 egyenként körülbelül 1/4-ed holdas, száraz, vízmentes, családi házak építésére felette alkalmas telek nagy utczafrontal jutányos árban eladó.

Kőbánya!

Kitünő minőségű, jobbára műkövet termelő kőbánya egy vagy több évre haszonbérbe kiadó.

Tűzifa!

Száraz, hasított bükk és tölgy méterfa házhoz szállítva, olcsó árban kapható.

Tehéntej!

Tisztán kezelt friss tehéntej kapható házhoz szállítva is.

A fentiekre felvilágosítást ad:

Isáky Gábor

3-10

Kálvin-tér 5. szám.

Steckenpferd-
lilomtejszappan

Bergmann & Co-tól Drezda és Tetschen a/E. a naponta beérkező elismerő-levelek szerint a legjobb és leghatásosabb gyógyszerzappan szepő ellen, valamint a bőrt üdén és lágyan tartja és arczsint kölcsönöz. Darabonként 80 fillért kapható minden gyógyszerárban, drogériában, illatszert-, szappan- és fodrász-üzletben. 30-40

Törlesztéses kölcsönöket

földbirtokra és bérházakra 10-75 éves törlesztésre 3 %/o-31/20/0-40/0-41/20/0-os kamatra készpénzben.

Személy- és tárcza-váltóhitelt

iparosok és kereskedők részére, valamint minden hitelképes egyénnek 2 1/2-10 évi időtartamra.

Díjtalanul nyújtunk bárkinek szaksterü felvilágosítást.

Bankhelyiségeink Budapesten:

VI., Ó-utoza 15 és Lázár-utoza 16. sz. a. vannak.

(Válaszbélyeg mellékelendő.)

Megbízható egyéneket bankunk képviselőjére felvesszünk.

100,000,000 KORONA KÉSZPÉNZTŐKE FOLYÓSITTATIK BANKHÁZUNK ÁLTAL MAGYARORSZÁG TERÜLETÉN.

RÓTH BANKHÁZ BUDAPEST, BANK-KÖZPONT: VI. KERÜLET
A M. K. OPERA-BAZÁR PALOTÁJÁBAN

FOLYÓSITUNK:

Tisztviselői kölcsönöket

Konvertálunk

állami, törvényhatósági, községi tisztviselőknél és katonatiszteknek fizetési előjegyzésre, közes és életbiztosítás nélkül. Ugyanezeknek nyugdíjaira is. Értékpapirokra, vidéki pénzintézetek és vállalatok részvényeire értékük 95%-áig kölcsönt nyújtunk a Magyar Osztrák Bank kamatába mellett.

bármely belföldi pénzintézet által nyújtott jelzálogos-, törlesztéses-, személy- és váltókölcsönt. Mindennemű bel- és külföldi értékpapirt napi árfolyamon vesszünk és eladunk.

Tőzsdemegbízásokat mindenkorí föltétlen eredménnyel bonyolítunk le.

6-

Pénzügyi szakba vágó minden reális ügyletet a legnagyobb pénzcsoportnál levő összeköttetéseinknél fogva legelőnyösebben bonyolítunk le.

VEZÉRKÉPVISELŐSÉG SZOLNOK-DOBOKA VÁRMEGYE TERÜLETÉRE LAPUNK KIADÓHIVATALA.

Közgyűlési meghívó.

A Szamosújvári Kereskedelmi Bank Részvénytársaság

1908 márczius 1-én délután 3 órakor
az intézet üzlethelyiségében tartandó

IV-ik rendes közgyűlésének

tárgysorozata :

1. Tagok igazolása, jegyzőkönyvhitelesítő kijelölése.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésének és a múlt évi zár-
számadásnak és mérlegnek előterjesztése, ezek jóváhagyása és a felmentvény
megadása iránti határozathozatal.
3. Három igazgatósági tag kisorsolása.
4. Három igazgatósági tagsági és öt felügyelő-bizottsági tagsági helynek
3 évre választás utján leendő betöltése.
5. Tisztviselők fizetésrendezése.
6. Esetleges önálló indítványok.

Jegyzet. A közgyűlésen szavazati joggal csak azon nagykorú személyesen megjelent rész-
vényes bír, ki részvényeit le nem járt szelvényeivel a közgyűlést megelőzőleg legalább 3 nappal
a társaság pénztáránál letétbe helyezte.

A letétbe helyezett részvényekről nyert elismervény a közgyűlésen való részvételnél iga-
zolsági jegyül szolgál.

Kiskorúak gyámjuk, gondnokság alatt levők gondnokuk, nők férjük, testületek és intéze-
tek hivatott képviselőjük által gyakorolhatják szavazati jogukat. (Alapszabályok 21 §.)

IGAZGATÓSÁG JELENTÉSE.

Tisztelt Közgyűlés!

Van szerencsénk intézetünknek 1907. évi zárszámadását bemutatni, a
mely élénken dokumentálja, hogy intézetünk újabb tanujelét adta életképes-
ségének, mert a lefolyt év abnormális pénzviszonyainak dacára is aránylag
igen szép eredményről számolhatunk be.

A tiszta nyereség 28474 korona 38 fillért tesz ki, mely összegnek fel-
osztására nézve felügyelő-bizottságunkkal egyetértőleg javasoljuk, hogy alap-
szabályaink 40. §-a értelmében fordítottassék:

A tartaléktőke növelésére az alapszabály- szerű 5% helyett	K	7700.—
Igazgatóság jutalékára 18%	"	5125.32
Felügyelő-bizottság jutalékára 5%	"	1423.70
Vezérigazgató jutalékára 2%	"	569.48
Könyvelő jutalékára 2%	"	569.48
Pénztárnok jutalékára 2%	"	569.48
Jótekmény célra 1%	"	284.74
Jutalmazásokra	"	232.18
Osztaléokra részvényenként 12 korona	"	12000.—
Összesen	K	28474.38

A jótékony célra szánt 1% K 28474 hováfordítása iránt javasoljuk,
hogy ezen összeg részvénytársaságunknak I-906. közgyűlési szám alatt
hozott határozatának megfelelőleg, intézetünk által a „Szamosújvári Intitutum
Karácsonyiánum“-ban létesítendő alap növelésére intézetünknek kamatozólag
tőkésítettessék.

Tisztelettel kérjük ezek alapján a t. közgyűlést, hogy a felügyelő-bizott-
sági jelentés meghallgatása után az előterjesztett mérleget, valamint a vesz-
teség- és nyereség-számlát s a nyereség felosztása iránti javaslatunkat elfo-
gadva és jóváhagyva, részünkre, valamint a felügyelő-bizottság és az intézet
felelős alkalmazottjai részére a lefolyt üzletévre vonatkozólag a felmentvényt
megadni méltóztassék.

Végül tekintettel arra, hogy a felügyelő-bizottság tagjainak, valamint az
alapszabályok 26. §-a értelmében sorsolás utján kilépő 3 igazgatósági tagnak
megbízataa lejárt, kérjük, miszerint ezen tagsági helyeket 3 évre választás
utján betölteni méltóztassék.

Az igazgatóság.

FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG JELENTÉSE.

Tisztelt Közgyűlés!

A „Szamosújvári Kereskedelmi Bank Részvénytársaság“ 1907. évi zár-
számadását megvizsgáltuk és azt a könyvekkel összehasonlítva, helyesnek
találtuk; az igazgatóságnak a nyereség-felosztásra vonatkozó javaslatát ma-
gunkévá tesszük és azt a közgyűlésnek elfogadásra ajánljuk.

Végül kérjük sziveskedjék a t. közgyűlés a lefolyt 1907. üzletévről
úgy az igazgatóság, valamint nekünk is a felmentvényt megadni.

A felügyelő-bizottság.

VAGYON.

MÉRLEG-SZÁMLA.

TEHER

	K	f		K	f
Pénztár	15585	31	Részvénytőke	300000	—
Váltó	959587	36	Tartalékalap	6800	—
Jelzálog	157826	—	Betét	439443	31
Folyó számla	46852	91	Viszleszámitolás	473797	—
Felszerelés	5000	—	Átmeneti tétel	8013	90
Értékpapír	11677	01	Értékpapír letét	118279	—
Értékpapír letét	118279	—	Nyereség	28474	38
Be nem fizetett részvénytőke	60000	—			
	1374807	59		1374807	59

VESZTESÉG.

VESZTESÉG- ÉS NYERESÉG-SZÁMLA.

NYERESÉG.

	K	f		K	f
Betét kamat	21362	93	Kamat	118762	21
" „ adó	2136	30	Jutalék és incasso	15374	11
Jövedelmi adó	4008	01			
Illeték	84	78			
Fizetett kamatok	60619	67			
Tartalék-alap kamat	393	40			
Tiszti fizetések	6768	—			
Üzleti költségek	3489	85			
Házbér	1200	—			
Leírások	5599	—			
Nyereség	28474	38			
	134136	32		134136	32

Szamosújvár, 1907 december 31-én.

Aján Gerő
könyvelő.

A Szamosújvári Kereskedelmi Bank Részvénytársaság Igazgatósága :

Aján Lukács s. k.
vezérigazgató.

Bárány Lukács s. k.
elnök.

Ábrahám Zachár s. k.
ig. tag.

Bárány Márton s. k.
ig. tag.

Dr. László Márton s. k.
ig. tag.

Kincses Joachim s. k.
ig. tag.

Merza János s. k.
ig. tag.

Nite János s. k.
ig. tag.

Zabulik Jenő s. k.
ig. tag.

Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk :

A Szamosújvári Kereskedelmi Bank Részvénytársaság felügyelő-bizottsága :

Cseveg Lukács s. k.
f. b. elnök.

Aján Jenő s. k.
f. b. jegyző.

Cseveg Lukács s. k.
f. b. tag.

Jakobi Dávid s. k.
f. b. tag.

Kapetan Márton s. k.
f. b. tag.

Telefon-szám: 22.

ALAPITTATOTT: 1877-ben.

Telefon-szám: 22.

Legrégibb és legjobban berendezett könyvnyomda.

DEMETER és KISS

DÉS, RÁKÓCZI-TÉR 5. SZ.

KÖNYVNYOMDA

Mindennemü könyvnyomdai munkák, u. m. hírlapok, könyvek, füzetek, hivatalos, gazdasági, ipari és kereskedelmi rovatos ívek, nagyválasztéku és legszebb tánczvigalmi és menyegzői meghívók, eljegyzési kártyák, gyászlapok, névjegyek s minden e szakba vágó munkák a legolcsóbb árban felvételnek s pontosan és izlésesen elkészítettnek.

KÖNYVKÖTÉSZEZET

A könyvkötő szakmába tartozó mindennemü munkák, u. m. hivatalok, pénzüintézetek, kereskedelmi és ipari vállalatok, iskolák, könyvtárak részére szükséges könyvek kötése, használt könyvek újra kötése és javítása a legolcsóbb árban felvételnek és legszebb kivitelben eszközöltetnek. .. ..

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Papir gyári áron számittatik.